

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2008

tijdvak 1

biologie CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 60 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

PGD

- 1 **B**
- 2 **B**
- 3 **maximumscore 1**
de (cel)kern / de chromosomen / de genen / DNA

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 C

5 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat dit afgeleid kan worden uit de (geslachts)chromosomen die zo'n cel bevat.

Stuifmeel

6 A

7 maximumscore 2

Nee, met een uitleg waaruit blijkt dat het een stuifmeelkorrel van de wilg is en dat deze plant geen stuifmeel vormt in augustus.

- het noemen van de juiste naam van de plant 1
- een juiste conclusie uitgaande van de genoemde plantennaam 1

8 maximumscore 2

voorbeeld van een juist werkplan:

- een groep planten laten groeien in een ruimte met weinig koolstofdioxide en een andere groep (van dezelfde soort) in een ruimte met meer koolstofdioxide (bij overigens gelijke omstandigheden) 1
- de hoeveelheid geproduceerd stuifmeel in beide groepen met elkaar vergelijken 1

Vernauwing van het halswervelkanaal

9 C

10 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat er niet voldoende voedingsstoffen worden / zuurstof wordt aangevoerd / afvalstoffen worden afgevoerd.

11 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat de impulsgeleiding (vanuit de hersenen) naar de beenspieren is verstoord.

Het syndroom van Sjögren

12 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat bij zo'n patiënt dergelijke oogklachten ontstaan omdat er minder traanvocht wordt aangemaakt.

13 maximumscore 1

hoornvlies / harde oogvlies

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 **maximumscore 1**

Uit de uitleg moet blijken dat de beschermende werking van speeksel is verminderd.

Een erwtenplant

15 **maximumscore 1**

kelk / kelkblad(eren)

16 **maximumscore 1**

een juist ingevulde tabel:

uitspraken	juist	onjuist
Er zijn minstens vijf bevruchtingen opgetreden in de bloem waaruit deze peul is ontstaan.	X	
Deze peul is vooral ontstaan uit het vruchtbeginsel van de bloem.	X	

Opmerking

Alleen voor een volledig juist ingevulde tabel wordt één punt toegekend.

17 **A**

Antistoffen

18 **D**

Een onvruchtbare muis

19 **B**

20 **maximumscore 1**

Uit de uitleg moet blijken dat hierdoor deze zaadcellen zich niet kunnen voortbewegen (naar de eicellen).

Fruitvliegen

- 21 **maximumscore 1**
een juist ingevulde tabel:

uitspraken	juist	onjuist
Wanneer er migratie tussen twee eilanden heeft plaatsgevonden, was dat altijd in twee richtingen.		X
Er zijn evenveel fruitvliegsoorten uit Oahu gemigreerd als er soorten heen zijn gegaan.	X	

Opmerking

Alleen voor een volledig juist ingevulde tabel wordt één punt toegekend.

- 22 **maximumscore 2**
- letter = H 1
 - naam eiland = Kauai / Oahu 1
- 23 **A**

Hepatitis B

- 24 **B**
- 25 **maximumscore 2**
- Meteen na de geboorte: serum 1
 - Enkele weken later: vaccin 1

Rivierblindheid

- 26 **maximumscore 1**
Uit de uitleg moet blijken dat bacteriën gedood worden door antibiotica.

Dwergmangoesten

- 27 **maximumscore 2**
- (minuut) 4 1
 - Uit de uitleg moet blijken dat dan het vaakst de gedragselementen markeert met wangklier / mw en markeert met anaalklier / ma worden waargenomen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Neushoorns

- 28 **maximumscore 2**
- Arnold 1
 - uit de uitleg moet blijken dat hij geen agressief gedrag vertoont tegen de andere dieren / alle andere dieren agressief gedrag vertonen tegen hem 1

Afrikaanse springspinnen

- 29 **maximumscore 2**
- de rode kleur (van de prooi) 1
 - de geur (van de prooi) 1
- 30 **maximumscore 1**
 Uit de uitleg moet blijken dat (het opgezogen) bloed meer voedingsstoffen levert / een hogere voedingswaarde heeft.
- 31 **maximumscore 2**
 voorbeelden van juiste aanvullingen of verbeteringen:
- het experiment herhalen
 - extra buizen gebruiken die bijvoorbeeld doorzichtig zijn en doorlaatbaar voor gassen, of ondoorzichtig en ondoorlaatbaar voor gassen
- per juiste aanvulling of verbetering 1

Schape

- 32 **maximumscore 2**
 de juiste organen:
- hart
 - longen
 - slokdarm
- Indien drie juiste organen genoemd 2
 Indien twee juiste organen genoemd 1
 Indien één of geen juist orgaan genoemd 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 2

de juiste namen:

- Kempisch heideschaap
- Mergellandschaap
- Schoonebeeker schaap

Indien drie juiste namen genoemd	2
Indien twee juiste namen genoemd	1
Indien één of geen juiste naam genoemd	0

34 maximumscore 1

een juist ingevulde tabel:

uitspraken	juist	onjuist
De erfelijke eigenschappen van het Drents heideschaap lijken meer op die van de Schoonebeeker dan op die van het Veluws heideschaap.	X	
Het Mergellandschaap is meer verwant aan een heideschaap dan aan een weideschaap.	X	

Opmerking

Alleen voor een volledig juist ingevulde tabel wordt één punt toegekend.

35 D

36 D

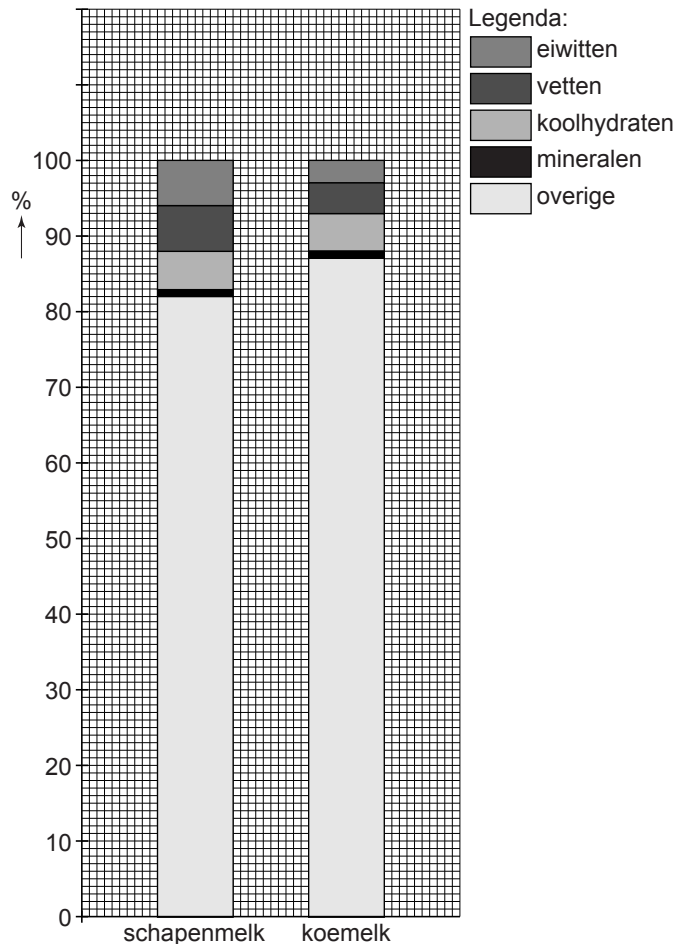
37 B

38 maximumscore 1

water

39 maximumscore 2

voorbeeld van een juist afgemaakt staafdiagram:

- getallen uit de tabel juist uitgezet in het staafdiagram 1
- verschillende groepen voedingsstoffen juist aangegeven in de legenda en het staafdiagram voorzien van een juiste Y-as 1

40 maximumscore 1

Passieve immunisatie, met een uitleg waaruit blijkt dat de antistoffen niet door deze lammetjes zelf zijn gemaakt.

41 maximumscore 2

- (letter) P 1
- (letter) Q 1

42 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat er dan veel minder gasvorming optreedt (bij afbraak van voedsel in de pens).

Vraag	Antwoord	Scores
43	<p>maximumscore 1 Uit de uitleg moet blijken dat zich op de kop weinig wol bevindt (waardoor de invloed van licht op de huid daar groter is).</p>	
44	<p>maximumscore 1 Uit de uitleg moet blijken dat in de lever giftige stoffen worden afgebroken.</p>	
45	B	
46	C	
47	C	
48	<p>maximumscore 1 Uit de uitleg moet blijken dat de andere (gezonde) uierhelft dan voldoende melk afgeeft.</p>	

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste 5 kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 4 juni naar Cito.